

PM Rotel I (Dnr KS 2019/247)

Utkast till lagrådsremiss – Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige

Remiss från Justitiedepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Kommunstyrelsen har fått ”Utkast till lagrådsremiss – Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige” på remiss. I remissen föreslås att lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd ska förlängas till 2021. Samtidigt föreslås alternativt skyddsbehövande få samma möjligheter till familjeåterförening som flyktingar.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret bedömer att förslagen i lagrådsremissen bidrar till ökad stabilitet och tydlighet, och minskar risken för behov av ytterligare lagändringar med kort varsel jämfört med alternativet att återgå till ordinarie regelverk. Stabiliteten bedöms bidra till bättre förutsättningar för mottagande och integration.

Mina synpunkter

Långsiktighet och stabila regelverk är en förutsättning för att staden ska kunna fullgöra sina lagstadgade åtaganden i mottagandet av personer som beviljats uppehållstillstånd. Jag delar stadsledningskontorets synpunkter i det avseendet. Den nuvarande lagstiftningen, som infördes 2016, har tillfört stabilitet och goda planeringsförutsättningar, vilket möjliggjort ett ordnat mottagande. Liksom stadsledningskontoret framhåller är långsiktiga förutsättningar helt centrala för att bygga en kapacitet för att klara av ett bra mottagande. Därför är det förståeligt att lagen förlängs.

Det finns dock anledning att följa upp vissa delar av de föreslagna förändringarna framöver med avseende på deras inverkan på det kommunala kärnuppdraget, såsom tidsfrister, regler för bosättning eller olika statsbidrag som tidigare har beviljats till

kommuner. Jag delar uppfattningen att stabila regelverk förbättrar förutsättningarna för nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

3. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 8 mars 2019

ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilaga

Utkast till lagrådsremiss – Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att avslå borgarrådets förslag till svar på remissen ” Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige”
2. Att därutöver anföra följande.

Remissen föreslår att den tillfälliga lagen förlängs i ytterligare två år, men att alternativt skyddsbehövande ges samma rätt till familjeåterförening som den som får flyktingstatus.

Den kritik som tidigare framkommit mot lagen när den stiftades är fortfarande relevant. Lagen föregicks utan utredning eller normal beredning. Den har inte heller utvärderats av regeringen under de tre år den varit i kraft. Argumentationen i förslaget är fortsatt mycket svag och bör därför inte förlängas.

Det finns två frågor som inte fått någon större uppmärksamhet i debatten kring den tillfälliga lagen, men som kan ha stor betydelse för enskilda individer och som vore relativt enkelt att åtgärda.

Den första är debatten om den s.k. tvåårsregeln för kärleksinvandring har pågått under en lång tid. Att utlandsfödda kvinnor tvingats välja mellan att stanna kvar i en våldsam relation eller att utvisas är upprörande. Enligt utlänningslagen får den som invandrat genom anknytning (enligt 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket) och som har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd i två år ges ett permanent uppehållstillstånd. Om det finns särskilda skäl – t.ex. att förhållandet har upphört främst på grund av att utlänningsbarn, utsatts för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid – får permanent uppehållstillstånd ges före tvåårsperiodens slut.

Genom den tillfälliga lagen (8 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige) gäller inte dessa bestämmelser längre när ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5 eller 16 a §

den lagen. Istället får den som invandrat genom anknytning uppehållstillstånd motsvarande anknytningspersonens, och undantagen rörande våld i relationen gäller inte längre.

Enligt familjeåterföreningsdirektivet (artikel 15) ska den som invandrat genom anknytning ha rätt att få uppehållstillstånd oberoende av anknytningspersonen senast efter fem års vistelse i landet. Därigenom är tvåårsregeln numera en femårsregel, och utan undantag för om våld förekommer i relationen.

För det andra är det mycket välkommet att rätten till familjeåterförening för alternativt skyddsbehövande återinförs. Vi är dock av uppfattningen att det inte hade gått att förlänga den ytterligare då det sannolikt hade stridit mot Europakonventionen, som har ställningsom svensk grundlag. Vänsterpartiet menar att rätten till familjeåterförening borde omfatta alla asylsökande som får uppehållstillstånd, alltså de omkring 6 000 personer som sedan den tillfälliga lagen infördes fått uppehållstillstånd på särskilt och synnerligen ömmande omständigheter och på grund av verkställighetshinder.

Regeringen väljer också att behålla försörjningskravet för familjeåterförening. Ett krav som inneburit att föräldrar tvingats välja mellan vilket av sina barn som ska få komma till Sverige och att över 15 100 ansökningar om familjeåterförening avslagits sedan lagen infördes sommaren 2016, enligt siffror från Migrationsverket. Det mycket hårda försörjningskravet drabbar även de svenska medborgare som vill få leva tillsammans med sin familj och söker om anhöriginvandring.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Olle Burell (S) enligt följande.

Vi välkomnar att Moderaterna och Kristdemokraterna i Stockholm nu ansluter sig till förslagen som presenteras i lagrådsremissen. Förslag som bygger på överenskommelse mellan regeringspartierna, Centern och Liberalerna.

När partierna slöt överenskommelse i januari för att säkerställa att demokratin värnas var tonläget från Moderaterna och Kristdemokraterna extremt högt och bitskt. Partierna har sedan dess uppenbarligen ändrat sig. Förhoppningsvis ligger en genuin insikt att konservativ politik inte leder Sverige åt rätt håll bakom de ändrade uppfattningarna snarare än kompromissande inom en idémässigt svagt sammanhållen majoritet i Stockholm.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Clara Lindblom och Torun Boucher (båda V) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Olle Burell (S) med hänvisning till Socialdemokraternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersätтарыtrande gjordes av Sissela Nordling Blanco (Fi) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Kommunstyrelsen har fått ”Utkast till lagrådsremiss - Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige” på remiss. I remissen föreslås att lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd ska förlängas till 2021. Samtidigt föreslås alternativt skyddsbehövande få samma möjligheter till familjeåterförening som flyktingar.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 februari 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Flyktingmottagandet är i huvudsak ett statligt ansvar. Ansvaret för att personer som fått uppehållstillstånd ska få ett bra mottagande i Sverige delas dock mellan kommuner, regioner och flera olika myndigheter. De senaste åren har lagstiftning och regelverk för det svenska mottagandet ändrats flera gånger, och förslag på genomgripande förändringar har utarbetats (bland annat i Mottagandeutredningens slutbetänkande ”Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande”, SOU 2018:22). Stadsledningskontoret instämmer i lagrådsremissens bedömning att antalet lag- och regeländringar bör begränsas för att skapa stabilitet och långsiktighet för alla berörda aktörer.

För att kunna fullgöra stadens åtaganden inom mottagandet är goda planeringsförutsättningar, tillförlitliga prognoser samt tydliga och stabila regelverk viktiga förutsättningar. Stabila regelverk bedöms också vara en viktig förutsättning för nyanländas möjligheter till etablering och integration.

Även utifrån ett barnperspektiv är stabila regelverk viktiga. Stadsledningskontoret anser att det är av stor vikt att Migrationsverkets asylprövningar sker skyndsamt, rättssäkert och enligt tydliga bedömningskriterier för att skapa goda förutsättningar för barns och ungdomars möjligheter till god integration och god psykisk hälsa. Förslaget innehåller några delar som stadsledningskontoret bedömer som särskilt positiva ur ett barnperspektiv: att statslösa som fötts i Sverige kan ges permanent uppehållstillstånd och att familjeåterförening möjliggörs för alternativt skyddsbehövande. Stadsledningskontoret ser också positivt på att förslagen skapar ökad tydlighet och framförhållning kring reglerna om uppehållstillstånd för studerande på gymnasienivå.

Sammantaget bedömer stadsledningskontoret att förslagen i lagrådsremissen bidrar till ökad stabilitet och tydlighet, och minskar risken för behov av ytterligare lagändringar med kort varsel jämfört med alternativet att återgå till ordinarie regelverk. Stabiliteten bedöms bidra till bättre förutsättningar för mottagande och integration.

Stadsledningskontoret föreslår att remissen ”Utkast till lagrådsremiss - Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.